

REFERAT DE APROBARE
la proiectul Deciziei președintelui
Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații
pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale
pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 311/2016 privind
frecvențele radio ori benzile de frecvențe radio exceptate de la regimul de
licențiere

I. Introducere

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare, stabilește setul de reguli ce trebuie urmat de orice persoană interesată de utilizarea frecvențelor radio. În același timp, prin actul normativ amintit au fost create premisele pentru adoptarea legislației secundare care să reglementeze categoriile de frecvențe a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe de utilizare a frecvențelor radio, în condiții tehnice specificate. În această perspectivă sunt relevante prevederile art. 23 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, conform căreia „*ANCOM poate stabili, prin decizie a președintelui, anumite categorii de frecvențe a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe de utilizare a frecvențelor radio, în cazul în care acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic, precum și atunci când riscul producerii interferențelor prejudiciabile este redus, impunând totodată și condițiile armonizate de utilizare a acestora.*”

Astfel, în conformitate cu dispozițiile invocate anterior, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare *ANCOM* sau *Autoritatea*) a stabilit, prin Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 311/2016 privind frecvențele radio ori benzile de frecvențe radio exceptate de la regimul de licențiere (denumită în continuare *Decizia nr. 311/2016*), anumite frecvențe ori benzi de frecvențe a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe de utilizare a frecvențelor radio, în cazul anumitor categorii de echipamente radio, acest lucru fiind posibil din punct de vedere tehnic în condiții armonizate de utilizare a frecvențelor radio, incluse în specificațiile tehnice privind interfețele radio, desemnate prin acronimul RO-IR în anexa deciziei amintite.

Evoluția accelerată a tehnologiilor în domeniul comunicațiilor electronice, cu precădere în ultimii 10-15 ani, a creat o presiune din ce în ce mai mare asupra autorităților naționale de reglementare cu atribuții în gestionarea spectrului radio, pe de o parte, și asupra organizațiilor regionale și internaționale în acest domeniu, pe de altă parte. Acestea trebuie să identifice noi metode și scenarii de utilizare partajată a spectrului radio pentru a putea satisface cerințele din ce în ce mai mari și mai complexe de a accede la resursa limitată de spectru radio pentru mai multe aplicații și sisteme ce utilizează tehnologiile moderne în domeniul radiocomunicațiilor, întregul context fiind caracterizat de un puternic dinamism.

În plus, la această situație contribuie și cerințele din ce în ce mai diversificate ale utilizatorilor finali de a avea acces la servicii de comunicații electronice de calitate ridicată și la costuri avantajoase, lucrurile fiind însă în continuă mișcare și evoluție și pe acest palier.

Întrucât așteptările utilizatorilor finali sunt ca serviciile de comunicații electronice la care au acces să fie disponibile oriunde și oricând, pe lângă rețelele terestre moderne pentru comunicații mobile/fixe de bandă largă, aflate la rândul lor în continuă evoluție (prin apariția periodică a unor noi generații de tehnologii), au început să ia amploare în ultima decadă și rețelele globale de comunicații mobile/fixe care furnizează servicii, aproape similare rețelelor terestre, prin intermediul sateliților artificiali ai Pământului.

Prin prezentul demers, Autoritatea intenționează, printre altele, să încurajeze dezvoltarea și utilizarea pe teritoriul României a rețelelor globale de comunicații prin satelit, astfel încât acestea să reprezinte o alternativă viabilă din punct de vedere comercial și operațional la rețelele terestre existente.

O măsură în acest sens este aceea de a înlesni libera circulație și utilizare a diferitelor tipuri de terminale satelitare ce funcționează în cadrul rețelelor globale amintite mai sus, eliminând pe cât posibil barierele administrative (care nu mai sunt necesare în noul context tehnologic) în calea utilizării spectrului radio prin intermediul unor terminale satelitare indicate mai jos.

II. Modificările propuse prin noua reglementare

Modificările aduse prin proiectul supus aprobării urmăresc, în principal, introducerea a trei noi specificații tehnice privind interfețele radio în anexa Deciziei nr. 311/2016, respectiv actualizarea unei specificații tehnice de interfață radio existente, în vederea implementării unor reglementări tehnice adoptate la nivelul Comitetului de comunicații electronice (ECC) al Conferinței Administrațiilor Europene de Poștă și Telecomunicații (CEPT), pe de-o parte, respectiv a unei reglementări adoptate la nivel unional, pe de altă parte, astfel cum se va detalia în continuare.

1. Implementarea unor decizii CEPT/ECC

Două dintre noile interfețe vizează echipamentele radio terminale ce funcționează exclusiv sub controlul unei rețele de radiocomunicații care utilizează sateliți geostaționari, respectiv echipamentele radio terminale ce funcționează exclusiv sub controlul unei rețele de radiocomunicații care utilizează sateliți non-geostaționari. Ambele tipuri de echipamente radio sunt stații de radiocomunicații ce funcționează în benzi atribuite serviciului fix prin satelit.

Prin acest demers ANCOM urmărește să creeze mecanismul legal pentru a putea implementa ulterior, de manieră graduală, o serie de decizii adoptate, respectiv actualizate, în ultimii ani de către CEPT/ECC în domeniul comunicațiilor prin satelit ce vizează un scop unitar, anume acela de exceptare de la autorizarea individuală a diverselor tipuri de terminale satelitare ce funcționează în rețelele globale de comunicații prin satelit. Menționăm în continuare cele mai recente decizii CEPT/ECC care se încadrează în această categorie:

- a) Decizia ECC/DEC/(18)05 privind utilizarea armonizată, exceptarea de la autorizare individuală și libera circulație și utilizare a stațiilor de sol în mișcare (ESIM), ce funcționează prin intermediul unor sisteme de sateliți non-geostaționari operând în serviciul fix prin satelit în benzile de frecvențe 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz;
- b) Decizia ECC/DEC/(18)04 privind utilizarea armonizată, exceptarea de la autorizare individuală și libera circulație și utilizare a stațiilor de sol în mișcare (ESIM) aflate pe pământ, ce funcționează prin intermediul unor sisteme de sateliți geostaționari operând în serviciul fix prin satelit în benzile de frecvențe 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz;
- c) Decizia ECC/DEC/(17)04 privind utilizarea armonizată și exceptarea de la autorizare individuală a stațiilor de sol fixe, ce funcționează prin intermediul unor sisteme de sateliți non-geostaționari operând în serviciul fix prin satelit în benzile de frecvențe 10,70-12,75 GHz și 14,00-14,50 GHz, modificată la data de 8 martie 2019;

- d) Decizia ECC/DEC/(15)04 privind utilizarea armonizată, libera circulație și exceptarea de la autorizare individuală a stațiilor de sol amplasate pe platforme mobile (ESOMP) aeronautice, maritime ori aflate pe pământ, ce funcționează prin intermediul unor sisteme de sateliți non-geostaționari operând în serviciul fix prin satelit în gamele de frecvențe 17,3-20,2 GHz, 27,5-29,1 GHz și 29,5-30,0 GHz, modificată la data de 8 martie 2019 și la data de 20 noiembrie 2020;
- e) Decizia ECC/DEC/(13)01 privind utilizarea armonizată, libera circulație și exceptarea de la autorizare individuală a stațiilor de sol amplasate pe platforme mobile (ESOMP) în cadrul gamelor de frecvențe 17,3-20,2 GHz și 27,5-30,0 GHz, modificată la data de 26 octombrie 2018.

Desigur, în cazul frecvențelor radio ori al benzilor de frecvențe radio utilizate fără obținerea prealabilă a unei licențe, este necesară definirea condițiilor pentru utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe, ceea ce implică studii de utilizare partajată a spectrului radio și de compatibilitate radioelectrică între diverse aplicații și sisteme, având ca rezultat specificații tehnice privind interfețele radio aplicabile pentru fiecare caz în parte, astfel încât să se asigure că un asemenea tip de utilizare fără licență nu va fi în detrimentul altor utilizatori ai spectrului, altfel spus va fi minimizat riscul de producere a interferențelor prejudiciabile asupra altor stații de radiocomunicații care utilizează spectrul radio în condițiile legii.

Aceste studii au fost întreprinse la nivel regional (CEPT/ECC) iar condițiile tehnice de utilizare armonizată a spectrului radio de către diverse tipuri de terminale satelitare sunt incluse în deciziile europene anterior menționate. Prin urmare, condițiile respective urmează a fi incluse în specificațiile tehnice de interfață radio, pentru cele două categorii de echipamente radio terminale mai sus amintite, propuse a fi reglementate.

De asemenea, terminalele satelitare respective nu vor beneficia de protecție radio din partea altor stații de radiocomunicații care utilizează spectrul radio în condițiile legii, fiind îndeplinite astfel cerințele legale menționate la art. 2 alin. (4)-(5) din Decizia nr. 311/2016.

În concluzie, sunt îndeplinite astfel toate criteriile pentru a se putea reglementa interfețele radio pentru cele două tipuri de terminale satelitare anterior menționate deoarece, prin modul de abordare descris mai sus, se asigură că respectivele terminale satelitare, propuse a fi introduse în anexa Deciziei Președintelui ANCOM nr. 311/2016, vor funcționa în parametri armonizați și corespunzător reglementați, orice fel de modificare a acestora creând premisele încălcării cerințelor impuse de legislația în vigoare pentru acest mod de utilizare, respectiv utilizarea armonizată și minimizarea riscului de apariție a interferențelor prejudiciabile asupra altor stații de radiocomunicații care utilizează spectrul radio în condițiile legii.

2. Implementarea unei decizii a Comisiei Europene

A treia interfață radio introdusă prin proiectul supus aprobării se referă la echipamentele radio care folosesc tehnologia de bandă ultralargă (UWB) și îndeplinesc funcția de detectoare de materiale fără contact.

Concomitent, prin proiect se propune și ca două interfețe radio existente pentru echipamente radio care folosesc tehnologia UWB, ce vizează detectarea materialelor, respectiv analizarea materialelor de construcții, să fie reunite într-o interfață radio ce se referă la echipamentele radio care folosesc tehnologia de bandă ultralargă (UWB) și îndeplinesc funcția de detectoare de materiale prin contact.

Aceste amendamente propuse a fi realizate asupra anexei Deciziei Președintelui ANCOM nr. 311/2016, descrise anterior, sunt necesare ca urmare a obligației României de a implementa, în considerarea Deciziei nr. 676/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind cadrul de reglementare pentru politica de gestionare a spectrului de frecvențe radio în Comunitatea Europeană, prevederile Deciziei de punere în aplicare a Comisiei nr. (UE) 2019/785 privind armonizarea spectrului de frecvențe radio pentru echipamentele care folosesc tehnologia de bandă ultralargă în Uniune și de abrogare a Deciziei 2007/131/CE.

3. Restructurarea anexei Deciziei Președintelui ANCOM nr. 311/2016

În contextul propus prin proiectul supus aprobării urmează să coexiste, în anexa Deciziei Președintelui ANCOM nr. 311/2016, atât stații de radiocomunicații (de ex. terminalele satelitare menționate în secțiunea 1), cât și echipamente radio de tip SRD care nu sunt stații de radiocomunicații.

Din aceste motive, pentru o judicioasă clasificare a tuturor echipamentelor radio care fac (sau care vor face în viitor) obiectul Deciziei Președintelui ANCOM nr. 311/2016, se propune ca anexa să fie structurată pe capitole, separând stațiile de radiocomunicații de restul echipamentelor radio. Pentru echipamentele radio care utilizează tehnologia UWB, care reprezintă un caz aparte de echipamente SRD, s-a preferat constituirea unui capitol separat.

Stațiile de radiocomunicații sunt încadrate, la acest moment, în două capitole ce vizează serviciul fix prin satelit (creat special pentru a reglementa noile interfețe pentru cele două tipuri de terminale satelitare menționate în secțiunea 1) și serviciul mobil (care a preluat interfețele radio existente pentru acele tipuri de echipamente radio care nu se subscriu, de fapt, aplicațiilor SRD).

În funcție de evoluția tehnologică și de reglementările tehnice viitoare, anexa Deciziei Președintelui ANCOM nr. 311/2016 va fi completată cu noi capitole dedicate, după caz, altor servicii de radiocomunicații sau unor echipamente radio care nu se încadrează în serviciile de radiocomunicații existente în nomenclatorul Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor.

Pentru lămurirea completă a noului context tehnic, se propune introducerea unui nou articol care, pe de-o parte, stabilește semnificația stației de radiocomunicații și, pe de altă parte, creează conexiunea semantică necesară, din punct de vedere strict tehnic, cu noțiunea de echipament radio definită în actul normativ specific, reprezentat de Hotărârea Guvernului nr. 740/2016 privind punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio, cu modificările și completările ulterioare.

Pe cale de consecință, în lumina tuturor celor prezentate în această secțiune, a fost actualizată în mod corespunzător și formularea existentă în art. 2 alin. (3) din Decizia nr. 311/2016.

III. Alte modificări

Cu această ocazie, pentru o mai bună înțelegere a contextului legal aplicabil echipamentelor radio care utilizează frecvențe radio ori benzi de frecvențe radio în regim de exceptare de la licențierea individuală, au fost reformulate art. 1 lit. b) și art. 2 alin. (3)-(5) din Decizia nr. 311/2016.

De asemenea, a fost necesară și modificarea art. 5 din Decizia nr. 311/2016, pentru a recunoaște și a reglementa o stare de fapt, anume că, pe lângă actualizarea unor specificații tehnice de interfață radio existente, vor fi elaborate și unele noi, pe măsura evoluției contextului tehnologic și reglementativ pe plan internațional, regional ori național.

În perioada 13.05.2021-14.06.2021, ANCOM a organizat procedura de consultare publică a proiectului de decizie pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 311/2016 privind frecvențele radio ori benzile de frecvențe radio exceptate de la regimul de licențiere.

În perioada de consultare publică nu au fost primite observații.

Având în vedere cele arătate mai sus, a fost elaborat prezentul proiect al Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și

Reglementare în Comunații nr. 311/2016 privind frecvențele radio ori benzile de frecvențe radio exceptate de la regimul de licențiere pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl aprobați.